Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3018/2025
15.04.2026. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Драгане Миросављевић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јелица Цветковић, адвокат из ..., против тужене Апотекарске установе „BENU“ са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Зоран Милојковић адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1202/24 од 16.01.2025. године, у седници одржаној 15.04.2026. године, донео је

П Р Е С У Д У

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1202/24 од 16.01.2025. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1202/24 од 16.01.2025. године у ставовима 2, 3. и 4. изреке и делу става 1. изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1214/23 од 19.10.2023. године, у делу за накнаду штете за период од марта 2014. године до децембра 2018. године, став 2. првостепене пресуде за уплату доприноса за тај период и став 3. изреке и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

У преосталом делу ревизија тужене се **ОДБИЈА** као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 1214/23 од 19.10.2023. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 26.07.2012. године до 31.12.2018. године исплати износе са законском затезном каматом као у садржини, све умањено за износ остварен на име прихода по основу рада након престанка радног односа у износима наведеним у садржају, на име 50% нето добити тужиљине предузетничке радње за 2014, 2015. 2016. и 2017. годину са законском затезном каматом као у садржају. Ставом другим изреке обавезана је тужена да у име и за рачун тужиље уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на износе накнад штете по основу изгубљене зараде из става

првог изреке. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 773.225,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1202/24 од 16.01.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1214/23 од 19.10.2023. године у усвајајућем делу става првог, става другог и трећег изреке. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1214/23 од 19.10.2023. године у преосталом делу става првог изреке која се односи на износе умањења накнаде штете у висини изгубљене зараде за износ оцењених прихода од него добити тужиљине предузетничке радње. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове поступка по жалби у износу од 187.000,00 динара у року од 15 дана од пријема преписа пресуде. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова по жалби.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, битне повреде одредаба парничног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања с позивом на одредбу члан 404. Закона о парничном поступку.

Тужиља је доставила одговор на ревизију.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – Посебна ревизија је, према одредбама члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23; у даљем тексту: ЗПП), у вези с одредбом члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 10/23), изузетно правно средство које се, због погрешне примене материјалног права, може изјавити против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, о коме одлучује Врховни суд, ценећи да ли постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначавањем судске праксе или новим тумачењем права.

По оцени Врховног суда, посебна ревизија тужене у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе у погледу одлучивања о тужбеним захтевима за накнаду штете због незаконитог престанка радног односа, а у вези сличног чињеничног стања због чега је одлучено као у ставу првом изреке, применом одредбе члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да је ревизија тужене делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била у сталном радном односу код тужене. Решењем од 26.07.2012. године тужиљи је отказан уговор о раду. Правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П 13646/12 од 30.04.2015. године је поништено као незаконито решење правног претходника туженог којим је тужиљи отказан уговор о раду због техничких, економских и организационих промена. Тужиља је од 17.12.2012. године регистровала предузетничку радњу „АА“ – предузетник апотека ББ, апотека у ... и по том основу према билансу успеха

остваривала је одређену нето добит током 2014, 2015, 2016. и 2017. године. Вештачењем од стране вештака економско – финансијске струке путем упоредног радника утврђено је колико би тужиља зарађивала на радном месту где је радила код туженог због незаконитог отказа. У погледу времена када је отворила апотеку, извршен је обрачун зараде коју је тужиља примала преко своје апотеке па је вештачење обављено на тај начин што је узето колики је нето приход остварила назначена апотека – предузетничка радња „АА“ – предузетник апотека ББ, па је тај износ остварене добити умањен за 50% од укупног износа колико би тужиља примила да није добила незаконити отказ за 2014, 2015, 2016. и 2017. годину.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је полазећи од одредбе члана 164. и члана 191. Закона о раду усвојио тужбени захтев тужиље, обавезао тужену на исплату изгубљене зараде за спорни период с тим што је назначио да се досуђени износи закључно са децембром месецом 2018. године умањују на име остварених прихода по основу рада након престанка радног односа за 2014. до 2017. годину, закључно са 31.12.2017. године. Обавезао је тужену да надлежним фондовима за рачун тужиље уплати припадајуће доприносе и тужиљи признао трошкове у висини од 773.225,00 динара.

Другостепени суд је прихватио правну аргументацију првостепеног суда у погледу основаности тужбеног захтева тужиље а за период од 26.07.2012. закључно са децембром 2018. године. Укинуо је првостепену пресуду у ставу првом изреке првостепене пресуде везано за умањење за износ остварен на име прихода по основу рада а од нето добити тужиљине предузетничке радње налазећи да за тај део тужиља није поднела захтев за умањење штете коју је потраживала према туженој и да тужена није истакла приговор компезације па је у том део пресуду укинуо. Сходно тако донетој одлуци одлучио је о трошковима поступка.

По оцени Врховног суда за период од децембра 2014. године (од када је тужиља регистровала предузетничку радњу), судови су пошли од погрешне примене материјалног права што је за последицу имало непотпуно утврђено чињенично стање што је у том делу исходовало доношење неправилне одлуке. Тужиља је (17.12.2014. године) регистровала предузетничку радњу и пословањем радње остваривала одређену зараду чиме је умањивала штету због незаконитог отказа. Сходно томе, за тај период висина штете треба да буде умањена за остварену зараду тужиље по том основу. Међутим, вештачењем је примењена погрешна методологија обрачуна те зараде за који износ би била умањена штета на име изгубљене зараде тужиље. Не може се тај обрачун извршити кроз утврђење добити радње и процентуално умањење исте за 50%. Тужиља је у тој радњи остваривала зараду. Приликом исплате зараде уплаћивани су доприноси што је све евидентирано у фонду ПИО у обрасцу М-4 (сада М-8). Преко процента уплате доприноса вештачењем се може утврдити колику је зараду остваривала тужиља у том периоду и који износ би био основ за умањење штете. При томе, мора се водити рачуна да тужиља има право на накаду штете због изгубљене зараде до момента када је пресуда о поништају решења о отказу постала правноснажна (пресуда П1 3646/12 од 30.04.2015. године) а то је 07.12.2017. године.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду примедбе Врховног суда, по истима поступити и након правилног утврђења чињеничног стања и оцене истог, донеће закониту одлуку у погледу овог дела захтева тужиље.

Применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу 2. изреке.

У односу на потраживање тужиље за период од 26.07.2012. године па до 17.12.2014. године по оцени Врховног суда правилно је од нижестепених судова закључено да тужиља има право на накнаду штете због незаконитог отказа а на основу члана 164 и чл. 191. Закона о раду. Вештачењем је утврђена висина штете због изгубљене зараде а за период од 26.07.2012. године до децембра 2014. године. Решење о отказу је поништено као незаконито па сходно цитираним прописима Закона о раду тужиља има право на накнаду зараде све до периода док није самостално отворила апотеку и то у смислу зараде коју би осварила да је била запослена код туженог. Стога су наводи ревизије тужене у том делу неосновани. Накнада која је тужиљи призната по основу неврађања на рад је други вид накнаде – по другом основу који је независан од основа за накнаду штете због изгубљене зараде па се наводи из ревизије тужене у том делу не могу прихватити као основани.

Сходно томе, на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу 3. изреке.

Тужиљи нису признати трошкови ревизијског поступка јер одогвор на ревизију није обавезан.

Председник већа – судија,
Гордана Комненић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић